

Knížecí Pláně – století péče o krajinu

Nacházíme se v místech zaniklé osady Knížecí Pláně. V roce 1930 zde žilo 458 převážně německých obyvatel, kteří zde hospodařili a využívali okolní krajinu. Svou práci ji měnili tak, aby jim přinášela užitek. V poválečném období po odsunu německých obyvatel a ustanovení pohraničního pásma byla krajina opuštěná a probíhala zde pouze pastva skotu.

Enkláva Knížecích Plání představovala mozaiku podmačených i suchých luk a pastvin, mokřadů a rašelišť s roztroušenými stromy i vzrostlého lesa.

Původní políčka, louky a pastviny bez lidské práce zarůstaly náletovými dřevinami. Mělké odvodňovací kanálky v podmačených loukách se zanesly a část luk se přeměnila zpět na mokřady. Také rostlinná společenstva se změnila. Konkurenčně slabé druhy se bez péče o krajinu dostaly na pokraj vymizení. Po více než půl století ponechání krajiny samovolnému vývoji na mnoha místech vznikl vzrostlý les.

V roce 2015 se Správa NP Šumava rozhodla k radikálnímu zásahu a přistoupila k vyřezání náletových dřevin na bývalých políčkách a loukách. Hlavní motivací bylo především podpořit populaci kriticky ohroženého tetřívka obecného (*Lyrurus tetrix*), který potřebuje mozaiku bezlesí v kombinaci s rašeliništními biotopy a mladými porosty dřevin.

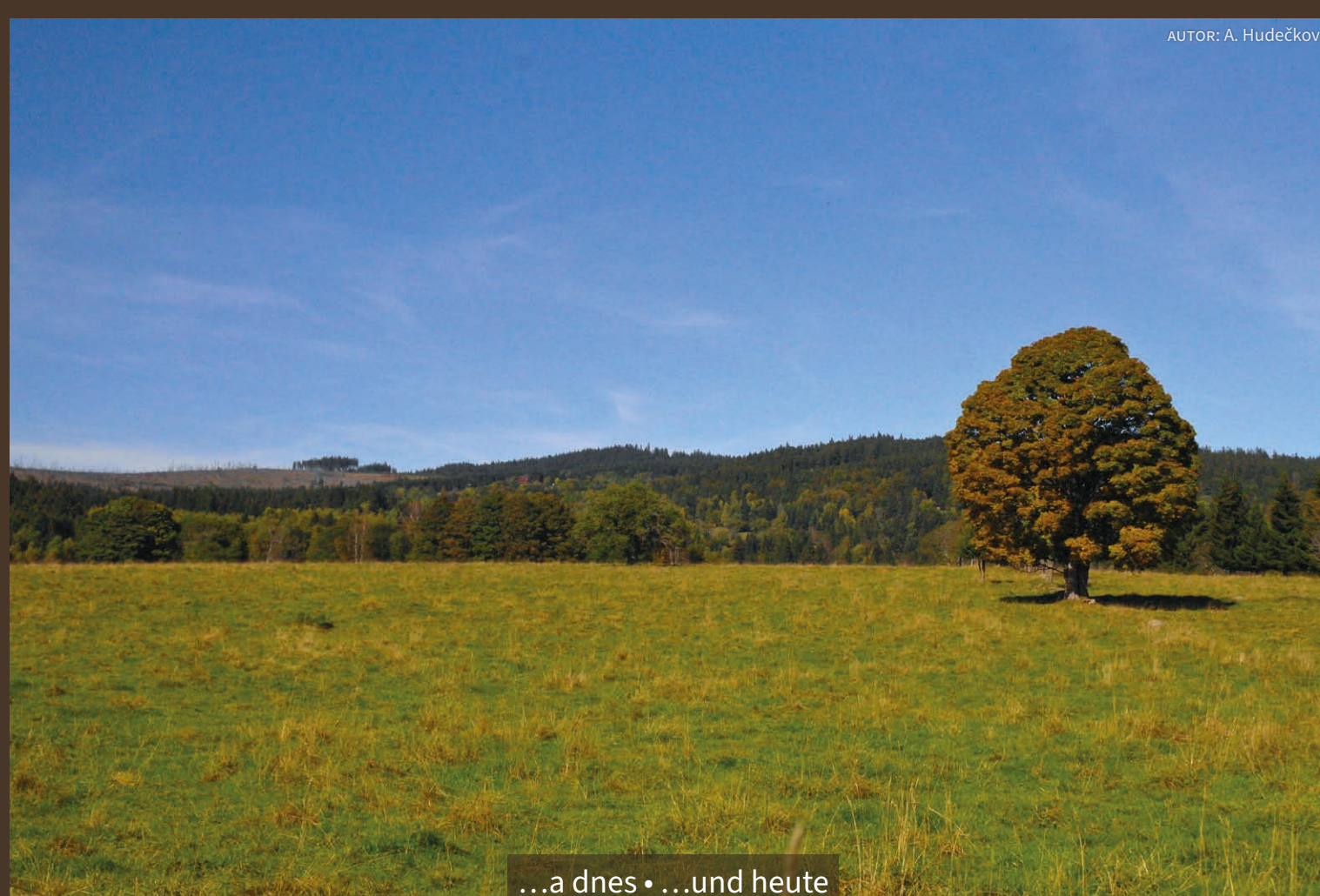
Po odstranění náletových dřevin z části zarůstajících luk a pastvin byla na vhodných plochách obnovena seč v kombinaci s pastvou. Naopak některá místa byla znovu ponechána vývoji listnatých dřevin, jejichž pupeny tvoří významný podíl potravy tetřívka. V místech s výskytem velmi vzácných rostlinných druhů probíhá speciální péče na jejich podporu.

Mezi významné druhy Knížecích Plání patří všivec bahenní (*Pedicularis palustris*), mech srpnatka fermežová (*Hamatocaulis vernicosus*), rozchodník huňatý (*Sedum villosum*), jetel kaštanový (*Trifolium spadiceum*), a dále tolíje bahenní (*Parnassia palustris*), pleška stopkatá (*Willemetia stipitata*), či tučnice obecná (*Pinguicula vulgaris*).

pohled z Knížecích Plání na Bučinu dříve... • Blick von Fürstenhut auf Buchwald damals...

...a dnes • ...und heute

tetřívka obecná • Birkhuhn

Fürstenhut – Ein Jahrhundert der Landschaftspflege

Wir befinden uns an der Stelle des verschwundenen Dorfes Fürstenhut. 1930 lebten hier 458 überwiegend deutschsprachiger Einwohner, die hier wirtschafteten und die umliegende Landschaft nutzten. Durch ihre Arbeit haben sie sie so verändert, dass sie ihnen Nutzen brachte. In der Nachkriegszeit, nach der Vertreibung der deutschen Bevölkerung und der Einrichtung der Grenzzone, war die Landschaft menschenleer und es fand hier nur noch Viehbeweidung statt.

Die Enklave Fürstenhut war ein Mosaik aus nassen und trockenen Wiesen und Weiden, Feuchtgebieten und Mooren mit vereinzelt Bäumen und auch gewachsenen Wäldern.

Die ursprünglichen Felder, Wiesen und Weiden verbuschten ohne menschliche. Die flachen Entwässerungskanäle in den wassergesättigten Wiesen verstopften und ein Teil der Wiesen verwandelte sich wieder in Feuchtgebiete. Auch die Pflanzengemeinschaften haben sich verändert. Ohne die Landschaftspflege sind die konkurrenzschwachen Arten vom Aussterben bedroht. Nachdem die Landschaft über ein halbes Jahrhundert der spontanen Entwicklung überlassen wurde, entstand vielerorts wieder ein gewachsener Wald.

Im Jahr 2015 entschied sich die Nationalparkverwaltung Šumava zu einem radikalen Eingriff und holzte die ehemaligen, mit Fichten überwucherten Felder und Wiesen ab. Die Hauptmotivation war die Förderung der Population des vom Aussterben bedrohten Birkhuhns (*Lyrurus tetrix*), das ein Mosaik aus Offenland in Kombination mit Moorlebensräumen und jungen Baumbeständen benötigt.

Nach der Beseitigung der Fichtensukzession auf einigen der verwilderten Wiesen und Weiden wurde an geeigneten Flächen die Mahd in Kombination mit Beweidung erneuert. Andere Stellen wurden dagegen wieder der Sukzession mit Laubbäumen überlassen, deren Knospen einen erheblichen Anteil der Birkhuhn-Nahrung ausmachen. An Orten mit sehr seltenen Pflanzenarten wird besonders darauf geachtet, diese zu fördern.

Wichtige Arten bei Fürstenhut sind das Sumpfläusekraut (*Pedicularis palustris*), das Firnislänzendes Sichelmoos (*Hamatocaulis vernicosus*), die Sumpff-Fetthenne (*Sedum villosum*), der Moor-Klee (*Trifolium spadiceum*), das Sumpff-Herzblattdie (*Parnassia palustris*), der Gestielte Kronenlattich (*Willemetia stipitata*), oder das Gemeine Fettkraut (*Pinguicula vulgaris*).

Europäische Union
Evropská unie
Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung
Evropský fond pro
regionální rozvoj

Ziel ETZ | Cíl EÚS
Freistaat Bayern –
Tschechische Republik
Česká republika –
Svobodný stát Bavorsko
2014 – 2020 (INTERREG V)

Přírodovědecká
fakulta
Faculty
of Science

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Staatliche
Naturwissenschaftliche
Sammlungen Bayerns

